

№ 57 (20072) 2012-рэ илъэс ГЪУБДЖ МЭЛЫЛЪФЭГЪУМ и 3

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет -Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

АР-м и Лъэпкъ банк пэщакІэ иІ

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу Тхьак Гущынэ Асльан Урысые Федерацием и Гупчэ банк и Лъэпкъ банкэу АР-м шыІэм и Тхьаматэу агъэнэфэгъэ Цуамыкьо Асльанбый тыгьуасэ ІукІагь. Мэлыльфэгъум и 2-м къыщегъэжьагъэу зипштьэрылъхэр зыгъэцэкІэнэу езыгъэжьэгъэ А.Цуамыкъом республикэм ипащэ пэублэм фэгушІуагь. Іоф зэрэзэдашІэщт шІыкІэхэм, ащкІэ пшъэрылъэу зыфагъэуцужьыхэрэм нэужым ахэр атегущы Гагъэх.

А.Цуамыкъор мы ІэнатІэм Іугъэхьэгъэным фэгъэхьыгъэ унашъом УФ-м и Гупчэ банк ипащэ блэкІыгъэ бэрэскэшхом зэрэк Іэтхагъэр ык Іи республикэмк Іэ ащ мэхьанэшхо зэриІэр ТхьакІущынэ Аслъан къы Іуагъ. Лъэпкъ банкым и Тхьаматэу агъэнэфагъэм профессионализмэгъэшхо зэрэхэльыр, ильэс пчъагъэ хьугьэу мы структурэм хэтэу зэрэлажьэрэр, цІыфхэм шъхьэкІэфэныгъэ къызэрэфашІырэр АР-м и ЛІышъхьэ

къыдилъытэзэ, Адыгеим иэкономикэ хэхъоныгъэхэр ышІынхэмкІэ бэкІэ ащ зэрэщыгугъырэр риІуагъ. ТапэкІэ яІо зэхэльэу Іоф зэдашІэным зэрэфэхьазырхэр къыхигъэщыгъ.

УФ-м и Гупчэ банк регионхэм ащыІэ чІыпІэ банкхэм пшъэрылъ инхэр зэрафигъэуцухэрэр, ахэр зэшІохыгъэнхэм АР-м и Лъэпкъ банк зэрэфэхьазырыр, ахэм Іоф адэзышІэщт коллектив зэгуры Іожь зэрэщы Іэр Цуамыкьо Аслъанбый къы Іуагъ. 2011-рэ илъэсыр пштэмэ, сыд фэдэрэ лъэныкъокІи банкым федэ иІэу иІофшІэн зэрэзэфихьысыжьыгъэр, тапэкІи ащ фэдэ екІолІакІэ-

хэр агъэфедэзэ республикэм иэкономикэ шІуагъэ къыфахьыным, цІыфхэм яфэІо-фашІэхэр тэрэзэу зэшІохыгъэнхэм анаІэ зэрэтырагъэтыштым къыкІигъэтхъыгъ.

ЫпшъэкІэ къызэрэщытІуагъэу, тыгъуасэ, мэлылъфэгъум и 2-м, къыщегъэжьагъэу Цуамыкъо Аслъанбый иІэнатІэ Іухьагъ.

> ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

ЦУАМЫКЪО Аслъанбый Сахьидэ ыкъом апшъэрэ профессиональнэ гъэсэныгъэ иІ.

Сэнэхьатэу «Экономика и планирование материально-технического снабжения» зыфиІорэмкІэ народнэ хъызмэтым иинститутэу къалэу Ростов-на-Дону дэтыр 1977-рэ ильэ-сым къыухыгъ, 1997-рэ илъэсым ятІонэрэ апшъэрэ гъэсэныгъэр сэнэхьатэу «Финансхэмрэ кредитхэмрэ» зыфиІорэмкІэ Кубанскэ къэралыгъо технологическо университетым щызэригъэгъотыгъ.

Урысые Федерацием и Гупчэ банк Адыгэ РеспубликэмкІэ й Лъэпкъ банк ильэс 18 фэдиз хьугьэ ащ Іоф зыщишІэрэр, ыпэкІэ Льэпкъ банкым и Тхьаматэ игуадзэу, етІанэ и Тхьаматэ иапэрэ гуадзэу щытыгь.

2011-рэ ильэсым гъэтхапэм и 2-м къыщегъэжьагъэу Цуамыкъо Асльанбый Сахьидэ ыкьом Урысые Федерацием и Гупчэ банк Адыгэ РеспубликэмкІэ и Лъэпкъ банк и Тхьаматэ ипшъэрылъхэр ыгъэцакІэщтыгъэх.

Урысыем и Банк иунашъокІэ 2012-рэ илъэсым мэлылъфэгъум и 2-м къыщегъэжьагъэу Урысые Федерацием и Гупчэ банк Адыгэ РеспубликэмкІэ и Лъэпкъ банк и Тхьаматэу агъэнэфагъ.

Республикэм и ЛІышъхьэ пшъэрылъхэр афишІыгъэх

Тыгъуасэ Адыгэ Республикэм и ЛІыштьхьэу ТхьакІущынэ Аслъан муниципальнэ образованиеу «Мыекъопэ районым» иадминистрацие ипащэу Евгений Ковалевым зыІокІэм, а чІыпІэм иІофыгьо штьхьаІэхэм атегущы Іагъэх. Кредитхэр проект гъэнэфагъэхэм язэшІохынкІэ къызфэгъэфедэгъэнхэм епхыгъэу ТхьакІущынэ Аслъан унашъохэр фишІыгъэх. Гущы-Іэм пае, анахь зэлъашІэрэ турист объектхэм яинфраструктурэ хэхьоныгьэ егьэшІыгьэныр, селоу Краснэ Улькэм кІэлэцІыкІу ІыгьыпІэ щыгъэпсыгъэныр, станицэу Кужорскэм ФАП щышІыгъэныр.

Мыекъопэ районыр республикэм ипащэхэм анахьэу анаІэ зытырагъэтыхэрэм ащыщ. Мыщ зэшІохыгъэн фаеу джыри Іофыгъуабэ иІ, ахэм тащыгъуаз ыкІи хабзэм имуниципальнэ органхэм тадеІэщт ахэм язэшІохынкІэ, — хигъэунэфыкІыгъ ТхьакІущынэ Аслъан.

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ иминистрэу Мэрэтыкъо Рустем зыІокІэм, ІэзапІэхэм мылъку ыкІи техникэ лъэныкъомкІэ хэхьоныгъэ ашІыным иІофыгъохэм ахэплъагъэх. Ведомствэм ипащэ ТхьакІущынэ Асльан къыфиІотагъ район сымэджэщ пстэуми яуплъэкІун зэраублагъэм фэгъэхьыгъэу. Псауныгъэм икъэухъумэнкІэ кадрэ унашъохэр аштэнхэ зыхъукІэ, енэгуягъо ащ кІэухэу фэхъущтхэр лъапсэ хъунхэкІэ.

Адыгеим и ЛІышъхьэ Адыгэ Республикэм финансхэмкІэ иминистрэу Долэ Долэтбый зыІокІэм, апэрэ кварталым республикэ бюджетым хахьохэмкІэ иІофхэм язытет фэгъэхьыгъэ къэбарым щигъэгъозагъ. Министерствэм ипащэ зэрэхигъэунэфыкІыгъэмкІэ, кІзух гъэнэфагъэхэр етІанэ къэлъэгъощтых, ау джырэкІэ къэпІон плъэкІыщт илъэсэу икІыгъэм аш фэдэ илъэхъан елъытыгъэмэ, хахъохэр нахьыбэ зэрэхъугъэхэр. ЗэІукІэгъур зыщаухыщтым ТхьакІущынэ Аслъан республикэм иминистрэхэм я Кабинет ирезерв фонд мылъку тедзэ къыхагъэк Іынэу пшъэрылъ афишІыгъ.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ ипресс-къулыкъу

Іофыгьоу яІэхэр амыушьэфынхэу къяджагь

Адыгеим и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан тыгъуасэ ОАО-у «Адыггазымрэ» ООО-у «Газпром межрегионгаз Майкоп» зыфиІорэмрэ ягенеральнэ директорэу Сергей Колесниченкэм зэІукІэгъу дыриІагъ. Бюджет предприятиехэмрэ коммунальнэ комплексым иорганизациехэмрэ уасэхэм ятынкІэ ядисциплинэ изытет епхыгъэ Іофыгъохэм мыщ щатегущыІагъэх. ТхъакІущынэ Аслъан Іофыгъоу яІэхэр амыушъэфынхэу ыкІи хабзэм ирегион органхэм унаштьохэр аштэнхэм пае ищыкІэгьэ къэбархэр къагъэхьазырынэу къяджагъ.

Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ иминистрэу Хъуажъ Аминэт республикэм и Лышгьхьэ къыфиІотагъ кІымафэм льэшэу зэрэчьыІа-

гъэм епхыгъэу щыкІагъэ зыфэхъугъэ еджэпІэ заулэмэ гъэцэкІэжьын ІофшІэнхэр зэращыкІорэм фэгъэхьыгъэу. ТхьакІущынэ Асльан ащ пшъэрыль фишІыгь къэкІощт илъэс еджэгъум нэмысэу еджапІэхэр зэрагъэфэбэрэ системэр зыпкъ рагъэуцожьынэу.

Мыгъэрэ кІымафэм дэгъоу къыгъэльэгъуагъ республикэм игурыт еджэпІабэ чъыІэ кІыхьэ-лыхьэм зэрэфытемыгъэпсыхьагъэр. Ащ епхыгъэу еджапІэхэм энергиер ащыкІэугьоегьэным иІофыгъо нахь лъэшу анаІэ тырагъэтын фае, — кІзух зэфэхьысыжь къышІыгъ Адыгеим и ЛІышъхьэ.

Республикэм и ЛІышъхьэ Адыгэ Республикэм тыкъэзыуцухьэрэ дунаимрэ чІьюпс амалхэмрэ якъэухъумэнкІэ ыкІи ошІэ-дэмышІагъэ зыхэлъ ІофхэмкІэ и ГъэІорышІапІэ ипащэу Сергей Колесниковым зыдэгущыІэм, граждан оборонэмкІэ, ошІэ-дэмышІагьэ зыхэль ІофхэмкІэ Урысыем исубъект ипшъэрылъхэр мы ГъэІорышІапІэм зэрэратыжьыгъэм епхыгъэ Іофыгъом анахьзу лъы Ізсыгъ. Шъугу къэтэгъэк Іыжьы: Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ и УказкІэ ащ фэдэ пшъэрылъхэр гъэтхапэм и 20-м ведомствэм къыратыжьыгъэх. Ащ епхыгъэу ГъэІорышІапІэм ыцІи, ащ иштати зэхьокІыныгъэхэр афэхъугъэх. ЗэГукГэгъум илъэхъан Адыгеим и ЛІышъхьэ Сергей Колесниковым риІуагъ ипшъэрыльхэр дэгьоу ыгъэцэкІэнхэу ыкІи иІофшІэн нахь шІуагъэ къытэу зэхищэнэу.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ ипресс-къулыкъу

КІэпхъыкІыжьыным фежьагъэх

Асльан тыгьуасэ Адыгэ Республикэм мэкъу-мэщымкІэ иминистрэу Юрий Петровым дыриІэгьэ зэІукІэгьум бжыхьасэхэм язытетрэ гъэтхасэхэм япхъынкІэ амалэу щы Іэхэмрэ щатегущы Іагьэх.

Юрий Петровым Адыгеим и ЛІыштьхьэ къызэрэфиІотагъэмкІэ, республикэм ичІыгу гектар мин 92,6-мэ бжыхьасэхэр ащапхынгых. Мыгы агроклиматическэ амалхэр зэрэдэигъэхэм мэкъу-мэщым -сатыны мехнали мерексы жалыш хэр афашІыгъэх. Бжыхьэсэ коцыр зыхэлъ гектар мин 65-м ипроценти 10-р, хьэр зыщащіэгьэ гектар мин 15,5-м ипроцент 13-р, рапсыр зыщапхьыгъэ гектар мин 11,5-м ипроцент 50-р ашІокІодыгъ. «Лэжыгыр зэкіз зыщыкіодыгы чіыпіэхэм

Адыгеим и Лыштьхьэу ТхьакІущынэ икІэрыкІэу нэмыкІ лэжынгыхэр ащыхальхьажьышт. Ахэм ачІыпІэкІэ натрыфыр, соер, бжыхьэсэ фыштыхыэ лэжынгыхэр ащытпхыыжыштых», — кылуагь Юрий Петровым

Адыгэ Республикэм мэкъу-мэщымкІэ иминистрэ джащ фэдэу республикэм и ЛІышъхьэ къыфиІотагъ пшъэрыльэу къыфишІыгъэр зэрагъэцакІэрэм фэгъэхьыгъэу. КІымафэм лъэшэу зэрэчьы Іагьэм ыпкь къик Гэу бжыхьасэхэмрэ рапсымрэ зыщапхъыгъэгъэ лэжьэкІупІэхэу зэрар зыхьыгъэхэр кІапхъыкІыжьыным пае мэкъу-мэщым гьомылапхъэхэр къыщызыхыжыхэрэм Іэпы-Іэгъу ягъэгъотыгъэным тегъэпсыхьагъэу фэгъэкІотэныгъэ уасэкІэ дизель гъэстыныпхъэ къафыхагъэкІэу рагъэжьагъ.

Зы литрэм сомэ 18 лъатызэ, аграриехэм ащ фэдэ гъэстыныпхъэ тонн 350-рэ аГэкГагъэхьэгъах.

Юрий Петровым джащ фэдэу зэрэхигъэунэфыкІыгъэмкІэ, бжыхьасэ-, мынеалеІшуІшк еІямехуІшеалыІР мех гъэтхасэхэр игъом пхъыгъэнхэм атегъэпсыхьэгьэ Іофтхьабзэхэр республикэм ихъызмэтшІапІэхэм ащызэрахьэх. Гектар мин 86-мэ къэрсэбанэр къащаІэтыгъах. ЯщыкІэгъэ чылапхъэхэр, къэкІыхэрэр къызэраухъумэрэ амалхэр зэраГэкГэлъхэмкГэ мониторингыр зэхащэ. 2012-рэ ильэсым республикэм илэжьэкІупІэхэм натрыфыр, соер, пынджыр, хэтэрыкІхэр, нэшэ-хьырбыдзхэр нахьыбэу ащашІэнхэу рахъухьэ.

> Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ ипресс-къулыкъу

бгырэ 500-м ехъу дащыщт

Мэлылъфэгъум и 1-м гъэтхэ дзэ дэщыгъор Іофтхьабзэр Адыгеим щырагъэжьагъ. **РеспубликэмкІэ** зыныбжьыкІэ къулыкъур зыхьынэу къызытефэрэ кІэлэ мини 2-м ехъур комиссием къыращэліэнэу щыт, ахэм ащыщэу нэбгырэ 531-р къулыкъум ащэнэу агъэнэфагъ.

Адыгеим идзэ комиссариат икъулыкъушІэхэм къызэраюрэмкіэ, тикіалэхэр чіыпіэ зэфэшъхьафхэм, Сыбыр къыщегъэжьагъэу Темыр-Кавказ республикэхэм анэсэу, къулыкъур ащахьыщт.

Бжыхьэ дзэ дэщыгъор зэрэкІуагъэм кІэух зэфэхьысыжьхэр зыщыфашІыгъэхэ зэхэсыгъо бэмышІэу АР-м идзэ комиссариат зэхищэгъагъ. Дзэ дэщын комиссием ипащэхэм ыкІи ащ хэтхэм зэфэхьысыжьэу къашІыгъэхэм адакІоу тапэкІи зэшІуа-

хыщт пшъэрылъыкІэхэри къагъэнэфагъэх. Анахьэу анаІэ зытырагъэтыгъэр дзэм зыщызыдзыехэрэр арых.

- МыщкІ́э щыкІагъэхэр ыкІи хэукъоныгъэхэр тиІэх. Арэу щытми, дзэм зыщызыдзыерэ кІэлэ ныбжьыкІэхэм лъэшэу тынаІэ атет, ахэр комиссием къызэретщэлІэщтхэм тыпылъ. Іофтхьабзэу адызетхьэхэрэм яшІуагъэкІэ ащ фэдэхэм япчъагъэ зэхапшІэу къыщыкІагъ. Адрэ илъэсхэм ялъытыгъэмэ, дзэм кІонэу шІоигъоныгъэ

зиІэхэм къахэхъуагъ, — къыІуагъ Адыгеим идзэ комиссарэу Александр Авериным.

Джащ фэдэу дзэ-патриотическэ пІуныгъэмкІэ ыкІи кІалэхэр къулыкъум фэгъэхьазырыгъэнхэмкІэ региональнэ гупчэ республикэм къыщызэТухыгъэн фаеу комиссарым къы Уагъ. Гупчэр Урысыем и ДОСААФ иеджапІзу Мыекъуапэ дэтым епхыгъэу бгъэпсын зэрэплъэкІыщтыр А. Авериным къыхигъэщыгъ.

КІАРЭ Фатим.

ПенсиехэмкІэ фондым шъущегъэгъуазэ

Сыдэущтэу пенсиехэр зэхьокІыгьэха?

вительствэ 2012-рэ ильэсым гъэтхапэм и 27-м ышІыгъэ унашъомкІэ 2012-рэ илъэсым имэлылъфэгъу и 1-м къыщыублагъзу социальнэ пенсиехэр индексацие зэрашІыхэрэ коэффициентыр процент 1,141-у, ІофшІэнымкІэ ныбжым телъытэгъэ пенсиехэм страховой Іахьэу яІэм, ІофшІэнымкІэ сэкъатныгъэм телъытэгъэ пенсиехэм ыкІи зыІыгъыжьыщтыр -еІшфоІ Ішеф мыажеІымк еє нымкІэ пенсиехэм ахэзыгъэхьорэ коэффициентыр 1,0341-у, джащ фэдэу 2011-рэ илъэсым ищылэ мазэ и 1-м ехъул Гэу страховать ашІыгъэ цІыфхэм пенсиехэм апае зэІуагъэк Гэгъэ мылъкур индексацие зэрашІырэ коэффициентыр 1,1065-у ыухэсыгъ. Мазэ къэс аратырэ ахъщэ тыныр (ЕДВ-р) 1,06-у индексацие ашІыгъ.

ПФР-м ичІыпІэ органхэу республикэм итхэм яучетхэм пенсиехэр зэратыхэу ахэтхэр нэбгырэ 121620-рэ мэхьух, ахэм ащыщых: ІофшІэнымкІэ пенсие зыфагъэуцугъэхэу нэбгырэ 112323-рэ (процент 92-рэ); къэралыгъо пенсие обеспечением тетэу пенсие зыфагъэуцугъэхэу нэбгырэ 9297-рэ (проценти 8); ЕДВ-р зэратыхэу нэбгырэ

45490-рэ. ІофшІэнымкІэ пенсиехэр проценти 3,41-у индексацие зэрашІыгъэхэм ишІуагъэкІэ республикэ гурыт пенсиер сомэ 286-рэ чапыч 25-кІэ нахьыбэ хъугъэ ыкІи сомэ 8360-рэ чапыч 17-м нэсыгъ. ІофшІэнымкІэ ипенсие хэти хэушъхьафыкІыгъэу къызэрэфальытэрэм къыхэкІзу, нэбгырэ пэпчъ къыфыхагъэхъуагъэр къыратыщтыгъэ пенсиер зыфэдизыгъэм елъытыгъ.

Процент 14,1-у къызэраІэтыгъэхэм е сомэ 448-рэ чапыч 17-рэ къазэрэхэхъуагъэм ишІуагъэкІэ, социальнэ пенсиехэр сомэ 3626-рэ чапыч 71-м нэсыгъэх. Мыщ дэжьым тыгу къэдгъэкІыжьын фае социальнэ пенсиехэр къэралыгъо пенсие обеспечением тегъэпсык Іыгъэ пенсие лъэпкъхэм зэрахахьэхэрэр ыкІи ахэр 2001-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 15-м номерэу 166-ФЗ зытетэу аштэгъэ Федеральнэ законэу «О государственном пенсионном обеспечении в Российской Федерации» зыфиІорэм тегъэпсыкІыгъэу зэрафагъэуцухэрэр. Социальнэ пенсиехэр ыкІи къэра-

Урысые Федерацием и Пра- лыгъо пенсие обеспечением тетэу афагъэуцурэ пенсиехэр индексацие зэрашІыгъэхэм ишІуагъэкІэ, пенсиехэр сомэ 678-рэ чапыч 98-кІэ нахьыбэ хъугъэх.

Зыщыдгъэгъупшэнэу ищыкІагьэп 2012-рэ ильэсым мэлылъфэгъум и 1-м къыщыублагъзу къзралыгъо пенсие обеспечением телъытэгъэ пенсиехэр ыкІи хэгъэхьожь материальнэ обеспечениер процент 14,1-кІэ нахьыбэ зэрэхъугъэхэр. Ахэм къахэхъуагъэр социальнэ пенсиер зыфэдизым елъытыгъ. Мыщ дэжьым зигугъу тшІыхэрэр жъы хъугъэхэу ыкІи сэкъатныгъэ зиІэхэу ІофшІэнымкІэ стаж икъу зэІузымыгъэк Гагъэхэр ары. Ахэм япенсие къыхэхъуагъэр социальнэ пенсиехэм процентхэмкІэ ателъытагъэх. Джащ фэдэх зэрэхащыгъэхэм тетэу дзэ къулыкъур зыхьыщтыгъэхэ дзэ къулыкъушІэхэр, ахэм яунагъохэм ащыщхэр, радиационнэ ыкІи техногеннэ тхьамыкІагъохэм къиныгъохэр къызфахьыгъэхэр, дзэм шъобжэу хахыгъэм фэшІ ятІонэрэ пенсие зыфагъэуцугъэхэр, Хэгъэгу зэи и дехетанием и можи по и «Жителю блокадного Ленинграда» зыфиІорэ тамыгъэр къызыфагъэшъошагъэхэу ыужыкІэ сэкъатныгъэ зиІэ хъугъэхэр, ахэм ащыщых зэрэхащыгъэхэм тетэу къулыкъур зыхьыщтыгъэхэу хэкГодагъэхэм (лІагъэхэм) яшъузхэр ыкІи фэхыгъэхэм янэ-ятэхэр. ХэгъэунэфыкІыгъэн фае къэралыгъо пенсие обеспечением тегъэпсыкІыгъэу афагъэуцугъэ пенсие лъэпкъым ыкІи пенсионерыр зыхэхьэрэ купым ялъытыгъэу япенсиехэм къахэхъуагъэр зэрэзэфэмыдизыщтыр.

Тыгу къэдгъэкІыжьмэ хъущт ІофшІэнымкІэ пенсиехэм аужырэу 2012-рэ илъэсым мэзаем и 1-м къазэрахэхьогъагъэр. Ащыгъум ІофшІэнымкІэ ныбжьым телъытэгъэ пенсиехэр проценти 7-у къаІэтыгъагъэх. Зэхэубытагъэу пштэмэ, илъэсыр къызихьагъэм къыщыублагъэу ІофшІэнымкІэ пенсиехэм къахэхъуагъэр проценти 10-м ехъу.

МАМЫЙ Рим. ПФР-м и Адыгэ республикэ Къутамэ пенсиехэр афэгъэуцугъэнхэр, къафэлъытэжьыгъэнхэр, -естещехее дехнеститк нымкІэ иотдел ипащ.

Ростов икомандэ апэрэ чІыпІэр къыдихыгъ

Тигъэзет къызэрэхиутыгъагьэу, «Сыхьат 24-м къыкІоцІ километри 100» зыфиІорэ экстремальнэ марафоныр Адыгэ Республикэм и Мыекъопэ район мы мафэхэм щыкІуагъ. Мыекъуапэ, Краснодар, Ростов-на-Дону, Шытхьалэ, Астрахань, нэмыкІ къалэхэм къарыкІыгъэ командэ 23-рэ зэнэкъокъугъэ. ЗэхэщакІохэм зэрагъэнэфагъэу, мы илъэсым къыщегъэжьагъэу зэнэкъокъур туризмэмкІэ инструкторэу Хьамырзэ Рэмэзан ишІэжь фэгъэхьыгъэщт.

Командэхэм къакІущт гъогур къэзыгъэнэфэрэ картэр аІыгъэу, сыхьат 24-м къыкІоцІ километри 100 къакІугъ, нэужым зэфэхьысыжьхэр ашІыгъэх.

Адыгэ Республикэм туризмэмрэ курортхэмрэк Іэ и Комитет къызэрэщытаГуагъэмкГэ, апэрэ чІыпІэр Ростов-на-Дону икомандэ къыдихыгъ, Шытхьалэ къикІыгъэ командэу «Путешественник» зыфиІорэм ятІонэрэ чІыпІэр фагъэшъошагъ, ящэнэрэ хъугъэ Мыекъопэ районым ит станицэу Абадзехскэм зэхищэгъэ

командэу «Абадзешым».

Іофтхьабзэм кІэшакІо фэхъугъэхэ Адыгеим спорт туризмэмкІэ и Федерациерэ Адыгэ къэралыгъо университетым туризмэмкІэ игупчэу «Эдельвейс» зыфиІомрэ агъэнэфэгъэ щытхъу тхылъхэр ыкІи шІухьафтынхэр хагъэунэфыкІыгъэ чІыпІэр къыдэзыхыгъэхэм афагъэшъошагъэх. Спорт туризмэмкІэ я 12-рэ зэнэкъокъухэр къэкІощт илъэсым зэхащэнхэу унашъо ашІыгъ.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Адыгеим щыщ хъулъфыгъэр псаоу къэнагъ

Тюмень дэжь авиакатастрофэу къыщыхъугъэм хэкІодагъэхэмрэ хэфыкъухьагъэхэмрэ ацІэхэр нафэ къэхъугъэх. Урысыем и МЧС иофициальнэ сайт спискэр къихьагъ.

ЮГА.ру макъэ къызэригъэІугъэмкІэ, самоле-

тэу къефэхыгъэм Адыгеим щыщэу Дмитрий Быковскэр, 1967-рэ ильэсым къэхъугъэр исыгъ.

УФ-м и МЧС къызэритыгъэмкІэ, Быковскэр псаоу къэнагъ, ау изытет дэи. Къалэу Тюмень и ТОКБ N 2-м ар чІагъэгъолъхьагъ.

ПстэумкІи нэбгырэ 43-рэ исыгъ, нэбгырэ 31-рэ хэк Іодагъ, нэбгырэ 12-р сымэджэшхэм ачТагъэгъолъхьагъэх.

МЧС-м цІыфхэр щегъэгъуазэх

публикэм щыІэм макъэ къыгъэІугъ республикэм ишъолъыр ит псыхъохэм, псыдэчъыпІэхэм псыр къащыдэкІоеным ищынагъо зэрэщыІэмкІэ.

АР-м и МЧС и ГъэІорышІапІэ иІофышІэхэм къызэраГуагъэмкГэ, анахьэу псыр къыкГэхьаным

Мэлылъфэгъум и 1-2-м зэмыжэгъэхэ осышхо ищынагъо зышъхьарытхэр чІыпІэ охым исхэр, при-Адыгеим къызэрэщесыгъэм къыхэкІэу, Урысые усадебнэ участкэхэр, электроэнергиер зэрыкІорэ Федерацием и МЧС и Гъэ Іорыш Іап Іэу Адыгэ Рес- линиехэр, лъэмыджхэр, трубопроводхэр, нэмыкІхэри арых. А чІыпІэхэм ошІэ-дэмышІэу мыхьо-мышІагъэ къащымыхъуным мы уахътэм анаІэ тырагъэты.

Джащ фэдэу псыхъохэу Пшызэ, Лабэ, Пшех, Псэкъупсэ, Фарзэ, Шъхьагуащэ, Къурджыпс, Щэхъураджэ псыр къащыдэкІыным ищынагьо щыІ.

АР-м и МЧС икъулыкъушІэхэм къызэраГуагъэмкІэ, ошІэ-дэмышІэ къызыхъукІэ МЧС-м ыкІуачІэхэр ыкІи техническэ амалэу ІэкІэлъыр зэкІэ агъэфедэнхэм фэхьазырых. Джащ фэдэу мы Іофым фэгьэзэгъэ структурэхэр зэкІэ къыхагьэлэжьэщтых.

Ащ нэмыкІзу, электроэнергиер зэрыкІорэ линиехэм ос цІынэр япкІын ылъэкІыщт. Ащ къыхэкІэу цІыфхэм гумэкІыгъохэр къафихьыщтых. Анахьэу къиныгъохэр зэхэзышІэштхэр гъогу ыкІи коммунальнэ къулыкъухэм яІофышІэхэр арых. Автобус режентыны этрафик этра фэхъунхэ ылъэкІыщт. Джащ фэдэу гъогухэм авариехэр къащымыхъунхэм ыкІи цІыфхэм шъобжхэр атещагъэхэ мыхъуным апае зыфэсакъыжьынхэу МЧС-м икъулыкъушІэхэр къяджэх.

(Тикорр.).

КІымафэм къыгъэзэжьыгъагъ

Республикэм и Гидрометеогупчэ къызэритырэмкІэ, мы тхьамафэм къыкІоцІ джыри хшо, тшешпоашо, тшеІнан къещхыщт, жьыбгъэ къепщэщт. Чэщым чъы Іэр градуси 3-м нэсыщт, тхьамафэм икІэуххэм адэжь фабэр градус 20-м къехъущт. КъэкІощт тхьамафэм

ом изытет нахышІу хъунэу Гидрометеогупчэм къеты.

ТикІымафэ мыгъэ кІыхьэ зишІыгъ, тызэмысэгъэ чъы-Іэхэр щыІагьэх. Гъатхэу цІыфхэр зажэхэрэм джащ нахьэу зимыгъэгужъоу къэсынэу тыщэгугъы.

ШХОНЧЫБЭШІЭ Рузан.

ФЕН ОСТЕСТ инфин

~~-16-31-8] [3-16-31~~-

ЛЪЭПКЪЫМ ИХЪАРЗЫНЭЩ

пэублэ гущы

УсакІом итхыльыкІзу «ГопэдэгьэкІзу нэжьым хэсэхы» зыфиІоу гьэрекІопагьэ къыдэкІыгьэм ипзублэ гущыІэ профессорэу Шъхьэлэхьо Абу мырэущтэу къыщеІо: «Лъэхьэнэ гьэнэфагьэм инэшэнэ шъхьаІэхэр (шІуагьэми, дагьоми) зитворческэ лэжьыгьэ ІупкІзу къыщызытышьурэ усакІор насыпышІу. НасыпышІу игьонэмыс ашІыгьэми. Бэрэ щыІагьа? МакІэрэ щыІагьа? Тхьэжьэу, гушІуагьом щесу щыІагьа? Хьауми къиныбэ ыльэгьугьа? Ахэми, шъыпкъэ, мэхьэнэ макІэп яІэр, ау упчІэ гуадзэх. ШІагьэр ары пстэумэ ашыгур, ІэтэшьхьэІулІэжьыр...

Льэпкъым игурышэ-гупшысэхэр, игумэкІ-гукІаехэр къыриІотыкІэу, льэпкъым ишІэжь къыІэтэу, гьогоу хихыщтыр фиугьозэу икІы-гьэ лІэшІэгьум ия 10 — 20-рэ ильэсхэм зиджэмакъэ нахь къэІоу щытыгъэхэм ащыщыгъ Хьамхъукъо Хъусенэ.

Совет хабзэм иапэрэ ильэсхэм яльэхьан анахь цІыф гьэсагьэу тиІэмэ ащыщэу щы-ІэкІакІэм зиІахьышІу хэзыльхьэгьэ цІыф

Хъусенэ. Апэрэ советскэ еджапІэмэ адыгабзэм-кІэ ащыригъэджагъ. Усэу, нэжъымэу хихыгъэ-хэм «марджэ хъужьынкІэ» адыгэ лъэпкъым къыщяджэ зыкъиІэтыжьынэу, гъэсэныгъэм, шІэныгъэм афэбэнэнэу.

Я 20 — 30-рэ илъэсхэм «народым ипый» аlуи агъэкlодыгъэмэ Хьамхъукъо Хъусени ащыщыгь. Ащ ыпкъ къикlыкlэ ытхыгъэхэр илъэс пчагъэм, къыхаутынхэр хэгъэкlи, ягу-

гъу пшІыныр щынэгъуагъэ...

Унэрэкъо Рае (филологие шІэныгъэхэмкІэ доктор — *Цу. Ю.*) тхыльым историкэ-литературнэ очеркэу къыщитырэм игъэкІотыгъэу къыщегъэльагъо Хьамхъукъом идунэететыкІагъэр, игъашІэ, иусакІэ, лъэхъанэу ар зыщыпсэугъэр. Усэхэм идейнэ-художественнэ пкъынэ-лынэу яІэр еухэсы, поэтическэ нэшэнэ шъхьаГэу усакІом иГэхэм алъэплъэ, екІолІэкІакІэ зыдиІыгъэу зэфэхьысыжь ІупкІэхэр ешІых, адыгэ литературэм ихэхьоныгъэкІз усакІом чІыпІзу къылэжьыгъэм уасэ щыреты».

АБАМХБУКБО Портретыр Портретыр Картретыр Портретыр

JUKAKIO

Лъэпкъым икІалэу, сыпсэми фэдэх, тыхэтыгъ Бзаком тыфэдэу, тхакІэ тымышІэу тыщытыгь, Тхэны-еджэным тижъэу типащэхэр фэчъыягь. Чъыем тыхэтэу хабзэу къэхъугъэм тигъотыгъ.

КъакІуи къытхахьи, къыгьэущыгъи къытхэкІыгъ. Къэгъэущалъэу Алахьталэм къытитыгъ. ГушІогъо инэу сыхьатмафэу къыддэхъугъ. Тыбзэр титхыльэу, бзэ хьаф еджэныр щыдгьэтыгь. НэмыкІ цІыфхэм ягьогу тигьогоу тытехьагь.

Хэбзэ унаем тхэк Гэ унаер дэдгьотыгь. Тыбзэ титхыльэу, титхыль унае тимы Гэу Зэрэщытыгьэр инэу щык Гагьэу ти Гэу щытыгь. Адыгэ шьаоу, шьэо Гупк Гащэхэр, шьуеджэн фай. Еджэн Гофыр къэрал к Готагьэхэм ятыгь.

Непэ къэралхэу инэу кІотагьэу Европэм исхэр Еджэным зэрэпылъыгьэм ыІэтыгь. Еджэным ыпэ ихьан ІэшІагьэ щымыІзу ЗэрэщытыгьэмкІэ арэу льэпІагьэ агьотыгь. Еджэным льэшэу зэрэпыльыгьэм къыхэкІэу,

ЦІыфхэм япащэ хьухи, дунаир аубытыгь, Арэу гьэсагьэу Европэм ис кьалэхэр НэмыкІ къэралхэм шІэныгьэ ратэу ахэтыгь. Аузэ дунаим цІыф льэпкъэу тетыр зэплъэу, Дахэу зэхэтэу шІэныгьэ дахэр зэратыгь.

Непэ цІэрыІоу Америк кІэракІ чІынальэр Европэм исхэм ягьэсэныгьэм къыгьотыгь. Арэу къагьоти, Европэм икІэу цІыфыбэр кІожьи, Къэралхэу, инэу кІотагьэу къагьотыгь. Псальэм икІэкІыр — дунаим рикъу чІынальэр

Зыгьэнэфагьэр Европэм къыщыкьокІыгьэ тыгь. Европэм исхэм ягьэсэныгьэм альапсэр Андэулэс хэгьэгум исыгьэ арабмэ апэ къаратыгь. Мыхэр еджэным льэшэу пэуцуи дэкІоягь. Мохэм ІэкІыбэу зашІым якІуатэ щигьэтыгь.

Дахэу еджэным фэшІкІэ къэралхэу Ауж итыгъэм ІэшІэгьэ инхэр агьотыгь. Уашъом щыбыбхэу, хычІэгьым щыкІоу, КІэпсэнчъэу чІынэлъэ чыжьэм ЗэрэгущыІи къагьотыгь.

Тэ адыгэжъэу дунай джэнэтэу Кавказэу чылэр зэхьуапсэрэм исхэр, Чъыеным тыпынагъ. Тетхэр къытхахьэу «Шъуедж, еджакІэ

шъушІэн фай», АІоу къытаІоу, тямыдэІухэу тахэтыгь.

Мардж! Адыгэжъхэр, тежъугъадж, ЕджапІэ тэжъугъэшІ. Икъун фэдизрэ къогъум темыджэу тыкъотыгъ, Теджэу, еджэм дахэу тыпылъмэ, Утыгум тихьанэу хъунба. КІыбым икъунрэ тыдэтыгъ.

1919-рэ илъ.

инеринь ЛБЭГБО НЭФ нинерини

хьамхьукьо хьусен

ДЖАКІОМ ГЪУСЭУ ФЭРЭХЪУ

Емыджэныгьэу, мыгьэсэныгьэу, Акьыл щымыІэр — тидины хьакьэу КъэІо-Іожьыныр щытэжъугьэгьэти, КъурІаным итым тырыжъугьэлажь,

ЗыІорэ цІыфым, сыдэу гъэшІэгьоны Нахьыбэ цІыфыр джэгьогьу фэхъу. ЦІыфым ынапшъэ хъупІэу зэсагъэм ТебгъэкІыныгьэр хьыльэшхо мэхъу.

Алахы иныр зышІошъы хъугъэр АкъылкІэ джакІом гъусэу фэрэхъу. Зым игонахыыр зым тырихыныр, Ымылэжьыгъэр къаймэты мафэм

Ыгъотыжьынэу КъурІаным итэу ЗышІэрэ цІыфым къытерэІуат.

Адыгэ шъаох, адыгэ пшъашъэх, Шъуеджэн фай. Еджэн Іофыр къэрал кІотагъэмэ Яшэныгъ.

Аузэ дунаим цІыф лъэпкъэу тетхэр Зэпыльыгъ.

Дахэу зэхэтхэу, шІэныгьэ дахэр Зэратыгь.

Лъэпкъым икІалэу сыпсэм фэдэх,

Тэ тыхэныгъ. Бзаком тыфэдэу, тхакІэ тымышІэу Тыщытыгъ.

Тхэным, еджэным тижъэу типашэр Фэчъыягъ.

Чъыем тыхэтэу тыбзэу къежьагъэм Тигьотыгь.

КъакІуи, къытхахьи, къыгъэущыни КъытхэкІыгъ.

ГУКЪЭКІЫЖЬ НЭФХЭР

ХЬАБЫЙ Хьалимэт:

— Хъусенэ тыригъэджагъ. Хъусенэ школыр зызэфашІым ыуж слъэгъужьыгъэп. КъедзэкІыгъэхэмэ таригъаджэщтыгъэп. Хъачфатымэрэ Чабэрэ тетрадышхо яІагъ, Хъусенэ инэжъымхэр дэтхэу, джахэмэ къаІоу зэхэсхыгъэх. Хъусенэ лІы псыгъо кІыхьэщтыгъэ, цые щыгъызэпытыгъ. Школым 1918-рэ илъэсыр, е 20-р армэ сшІэжьырэп, зы илъэсрэ тыригъаджи, ТІуапсэ, къушъхьэмкІэ щыІэзэпытыщтыгъ, кІожьыгъагъэ. ХыдзэлІ Ибрахьимэдхэм къыдагъэкІыгъэ тхылъхэмкІэ теджэштыгъэ...

(Къэзытхыжьыгъэр УНЭРЭКЪО Рай).

ТЫУ Къар:

— Сэ Хъусенэ иунэ сыкІори КъурІан сыригъаджэщтыгь (а лъэхъаным Хъусенэ ТІопсэ районым ит къуаджэу ШІоикъо дэсыгъ — **Цу. Ю.**). Шъуз дэхэ цІыкІу иІагъ, зы пшъэшъэ цІыкІуи иІагъ. ЦІыфмэ нэмаз аригъэшІыщтыгъ, ефэндэу чылэм дэсыгъ...

«Хьамхъукъом икъошкІэ гукъаоу иІэм ыгъапэу, ГъочІэгьым чІэсэу тхыльыпІэм

нэпсыр тетакъоу.

Мы гущыІэхэр къетхыжьых», — А лъэхьанэм

«Дунэежъыр зэрихъокІи,

АхъункІахьи пэчьахьыжьыр тыращыгь», — ыІоу орэдхэр сшІэщтыгьэх.

Орэдыр тхыгьэу сльэгьугьэмэ тестхык Іыштыгьэ нахь, зэхэзыльхьагьэм тык Іэупч Іэщтыгьэп. Джыдэдэм зэужэ къысфызэпыльхьажыщтэп. Загьорэ сыщыс хьумэ, сизакьоу къас Іохэу къыхэк Іы.

«Бгъэзэощтмэ амрик, Хы чІэгьым чІэбгьэхьащтмэ...» —

Ар хэт ыІощтыгьа, инджылыз, ыІощтыгьэмэ сшІэрэн. Бэ хьущтыгьэ ар. Ар орэдыжь, сятэмэ кьаІощтыгьэ. Сэ къаІоу сэІурэр стхыщтыгьэ. Стхыгьэр

(Къэзытхыжьыгъэр АГЪЫРДЖЭНЭКЪО Сим).

кушъэ орэд

Тятэ-тянэу тызыпІугъэм ПІукІэ хьакъым шъо шъуфаемэ Мы къэсІощтым шъукъедэІу: Сабый цІыкІур къызыхъукІэ

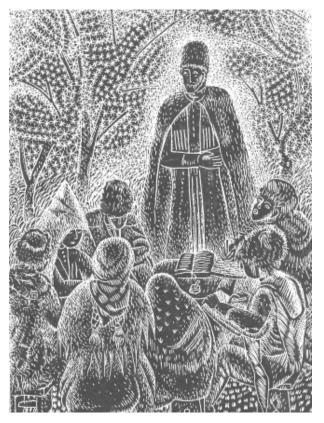
Янэ ыбгьашьо иІан, Янэ ыкокІ икушь, Кушьэ кІоцІыр иунапІ, Унагьомэ япІур. Ильэсиблыр зэпечы,

Ильэсиим зыхахьэкІэ, Еджэныгьэм фэшьутІупщ, ЕтІупщыгьэу пыжьугьэль, Іофэу пыльым шьуемыпль, Шьузэпльыщтыр ежь ифед.

Шьой фэдэ шъумышІы, МышІэныгъэр пыутыныгь, Шъуиутыгъэу шъущыль, ШхончышхокІэ къышъоох, Шъунэ къаплъэу шъунэшъу,

Шъушъо имылъэу шъупцІан, ШъуцІэ рамыІоу шъузэрафэ. Шъукъэтэджи шъузэхахь, Джэмэхьати зыкъижъугъэкъу, Нэкъокъоным шъупыгъуалъхь,

Іофым пыльымэ шъуаштэн, Шъузымыштэни къэхъухэнэп.

Мыхъухэнэу шъо шъухэлхэр ШъушІохэльагъэу зешъохьа, Пыутыныгъэр къыпэкІы,

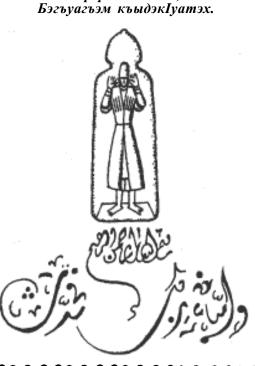
ПымыкІырэр аукІы. ШъулІэнкІи шъумытыгъу! Тянэ иорэд, Тянэ игъыбзэжъ: — Тау хъумэ тымытыгъона?

Жъымэ ятарихъ, Мыхъярымэ тагъэсэна, Тэ тымысэмэ шъо шъукъыхаплъ, ЦІыф гъэсагъэр къызахаплъэкІэ, Зы хъун горэ къытхимыгъэкІэу,

КІэракІэу ахэтым, ЛІы дэгьумэ ахельытэшь, Ильэгьун реГуатэ. ІокІотыжьышьы мэуцух, Цум фэдэу къэдаГох,

Къядаорэм къеумысых. «Умыс» зыпІокІэ, къыохъоны. Уемыхъоныжьымэ уигьэщтагь, Щтагьоу яІэр язабыт, А забытыр къазыхахьэкІэ, ЦІыкІу-цІыкІоу ІокІотыжьых. Зэхахырэр агъэбагьо, Бэгьуагъэм къыдэкІуатэх.

ден облем денежника

XBAMXBYKBO XBXCE

ГЪЭСЭНЫГЪЭМ

Адыгэр инэу тымыгъасэщтыгъ, Гъэсэныгъэм инэу тышІолІыщтыгъ, «Дунаим иІаолІыщтыгъ...» Жъалыммэ язэманыщтыгъ. Тхьэр щыІэзэ пщым фэпщылІыщтыгьэх, Оркъы лІыцІэ къызаІокІэ, Дин Іоф рагьэкъущтыгь. Мэкъу-мэщ нэмыкІрэ лэжьакІэ яІагьэп. Сэнэхьат зиІэ ахэтыгъэп. Зибэ ахэтри диным екІущтыгьэп. Мэщыт кІоныр яджагьощтыгь, Непэрэ гьогум фэнэшъущтыгьэх. ШъокІэ диныр аІыгъыщтыгъэ. Хьасэ гъунэм жьогьо бзыгьэ къырадзыщтыгь. Шыу едзыхыр къэбаркІэ къаІуатэщтыгъ. КъаГуатэрэр тыгъуакІом ихъишъэщтыгъ. Кушъэм хэлъэу бзаджэм фагьасэщтыгьэх. «Лай-лаир, сикІал, Шы отэр къэфи, къэкІожь», — аІощтыгъ.

КІэй ныбэмэ пцэжъые ащешэщтыгъэх, КъаушэкІурэ лэучэцІым тыфэдэщтыгъ. Тызфэдэ къэрал шымыІзу тышыІагь.

Джы цІыф гьэсагьэмэ Ликтрическэ парасинэхэр агъэлажьэх, Городым дэт сад дахэхэр язекІуапІэх. Африкэхэмэ я Игран, Андэлузхэм якъэлэжъ, Истамбулхэм ябогъазхэр Интерес, — еІо. Германым и Балон, Инджылызым ихыкъухь, ЗиІашІагьэр сыд фэда? -КъысфэшъуІуат, — eIo.

Дин Іофи, дунай Іофи фэмыджабгьоу. Хьайуанэу къэнэрэ цІыфым Сыд иш Гуагъа? ШІогьэ пстэури зыІэ ильы Алахьталэм Къинихьагъум тыхищынэу ТежъугъэлъэІу. Раутыгьэри, къэтэджыжь! Чъыягьэри, къзущыжь!

«... Хьамэщым мэщыр къыщытпщэу, Ахъщалъэм хасэм пае тыдэІэжьэу, ТиконычІэ лэжьыгьэ щымыкІэу, КъытфыщыкІэрэм акъыл къыфэдгъотэу, Къэралэу тызготым мыхабзэ къытиІомэ,

«Хъунэп», тІоу фэтымыдэу, Тидин тшІомык Годэу, ГукІодыгьо къытэмыкІоу, ЗэрекІункІэ тыпсэун. Унэнэў бэ къытхэкІын», — аІорэп.

Ей, марджэ хъужьын, зэ тыкъэжъугъэущ. Чъыегъащэрэ гьощэгъакІэрэ зэфэдэ, Делэ закъоу мы пчэгум терэмыт. КъыттефэрэмкІэ медрысэхэр тэрэшІы, ТымышІэрэми тальэрэхьу.

Аущтэу тымыхъоу, хъунэу тхэлъыр ЗытшІокІодэу, Адыгагьэр зытхэкІыжькІэ, КІэй ныбэмэ пиэжъые тащешэу, КъаушэкІурэ лэучэцІым тыфэдэу, Тызфэди къэрал щымы Гэу,

Іофэу щыІэми тІэ илъ хэмытэу, Тызгот къэралымкІи тыпщылІэу, ЛІыгъэ зиІэри тимакІэу, Тэщ нахый Іэ цІыф мыхьоу, ТыхъужсынкІэ шъыпкъэ дэд.

Ятіонэрэ сатырэм сэмэгумкіэ ятіонэрэу ящэнэрэу щысхэр Хьамхъукъо Хъусенрэ ишъхьэгъусэу Минэрэ.

ИСЧОИ

Кавказэу тихэгьэгур Хэгъэгоу щыІэмэ анахь дах. Лъэпкъэу щыІэмэ анахь дахэу, Фыжьы льэпкьыми тытекТыгь.

Индие пакІэм тыкъыщыхъуи, Тыкъыщежьи тыкъихьагъ. ТикъихьакІэр къаупсэлъынэуи, Тарихъ пстэури лъык Іэмыхь.

Ильэс пчъагьэу тызисыгьэр Мин зыхыблым лъы Гэсыгъ, Гъэсэныгъэ зэртимы Гагъэми Хэкоу тиІэри ыгъэкІодыгъ.

Гъэсэныгъэ зимыІэ лъэпкъыр Пачъыхьажьмэ зэльырашт. Кавказыр заштэ мафэри, Мафэу шыІэми хэрэмыкІуакІ.

Емыджагьэу мыгьэсагьэмэ КъяхъулІэщтыр къэтлъэгъугъ. ЛІыгъэ зиІэу къытхэкІыгъэхэри Лъэпкъы шъхьакІоми текІодагъ.

Кавказым щытхъоу илъыр Тарихъ пстэуми къагъэлъагъу. Ащ икартыр тэ зытлъэгъукІэ, Тыгухэри зэГегьахь.

Къушъхьэ кІыІуми осэу телъми Тыгьэхьажьур къыпэджэгу. Огум итэу къолэбзыухэри, КІымафэрэ зэлъекІужь

Былымыбэр зыщыбагьоу, ЛэучэцІхэр зыщыхъоеу, Къолэбзыухэр зыщыджэгоуи Тэ тикІасэуи, ти Кавказ.

РЕВОЛЮЦИЕМ ехьылиэгъэ

Европэм буржуазэхэр къыщытэджи, Шъхьафитыджэуи цІыфэу исыхэр зэрафагь. Афицерыхэр кондэ къогъуми щае щешъох, Шъофым итэуи солдатыхэр афэуагъ.

Афицерыхэр тэмэтельыми щызэрэлІы, Хьалыгьу шІуцІэми шьуфызэрэлІэуи шъукъэнэн, Шъо шъуцІыфыба, шъо псэ шъуиІэба,

ялэжьакІох! Шъощ фэдэ лІыми таущытэуи шъуфэлэжьагъ?

Гъэнэфагъэуи непэрэ мафэри шъо шъуимафэ, Мэфэ дахэуи шъо шъуфыщыльыри къынэсыгъ.

ବ୍ୟେତ ବ୍ୟେତ ବ୍ୟେତ ବ୍ୟେତ ବ୍ୟେତ ବ୍ୟେତ

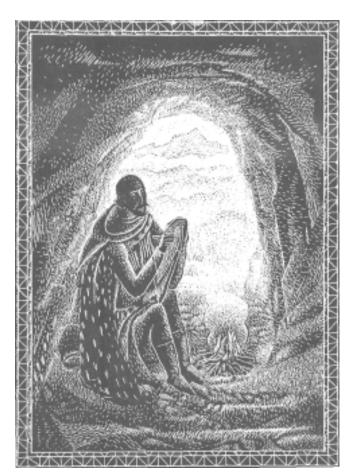
УРЭГРО НЭФ

ини ОСТЕСЛ нем

MEANING MEANIN

ЦУНТІЫЖЪ Ибрахьим, сэхъутэмэ ащыщыгъ:

– Хьусенэ сыригьэджагь сэ, Стамбул университет къыщиухыгъ. КъурІаным итыр адыгабзэр зэришІэрэм фэдэу ышІэщтыгь. Арти, ефэндымэ альэгьу хьущтыгьэп, КьурІаным итыр кьызэри-Іорэм фэшІы. «ШъумыгъапцІэх цІыфхэр», ыІоти къариІощтыгъ. Сэ сыригъусагъ тэ кІоми, Джыракъне сыдэсыгь, Щэпсы сыдэсыгь, Шюикьо зыдэсыми сыщыригьэджагь.

ЕтІанэ бэрэскэшхо нэмаз зыхъукІэ мэщтым къакІори, хъутбэ къафеджэщтыгьэ... Е-е, мэкьэ дахэ и Эщтыгъэти! Шоикъо... игъоч Гэгъыжъхэр къыкІуахьзэ, зэригьашІэщтыгьэх. «Хьамхъукьоў гьочІэгым чІэсым Нэжьымыр къыхех», — ыІуи, хихыгьагьэба Хъусенэ. ЗигьэуцужькІэ усэр, ар пигъэхъожьыштыгъэ.

Ай фэдэл исыгьэп. ЦІэпсы государственнэ унэ горэ дэт джыри, пачьыхьэм аригьэшІыгьагьэу, джай тычІэсыгь. Хъусени чІэсыгь.

(Къэзытхыжьыгъэр УНЭРЭКЪО Рай).

УНЭРЭКЪО Рай:

- Хъусенэ 1933-рэ ильэсым «народым ипый» аІуи зыдащым, ІофыгьуитІу къыпаІэтыгьагьэр: зэрэефэндымрэ, усэу ытхыгьэ горэм («Кавказым иорэд» зыфиГорэр ары) «Лъэпкъэу шыГэмэ танахь дах. Фыжьы льэпкьым тытек Гыгь», ыІуи зэритхыгьагьэмрэ. «Адрэ льэпкьхэм япэгэк Iu, адыгэхэр нахь льагэу ыІэтыгьэх» — джары усэм κ *ъырагъэ* κ *Іыгъэр*.

A льэхьаным Xьусенэ $e\phi$ эндыбэ дагьэmІысыгъагъ. Ызыныкъо Сыбыр ращыгъ, ызыныкъо Краснодар хьапсым, Мыекьопэ мэз чІэгь ачІэкІодагьэх. Хьусенэ апэу Краснодар хьапсым чІэсыгь, етІанэ ильэс тешГагьэу, иГахьылхэр кГэупчГэхэзэ, Мыекьопэ мэз чІэгьым щыІэу къыхагьэщыгь. Ышыпхьоу Фыжь ыпхъу Гошэунаер льык Іогьагь. Ыпсэ пытыжь къодыеў ІукІэжьыгьагь...

<u>УШЪУХЪУ Налхъан:</u>

«Хъусен-ефэндыр» аГоу орэдхэр ыусэу ШГоикъо дэсыгь. Ащ фаусыгьагь орэд. Хьапсым кІырадзагьэу чІэсыгьэти, фаусыгь. Ар Кубань пакІэм щыщыгь. «Хъусен-ефэндыр» аІоу сэІугьэ нахь, сльэгьугьэу сыдэу щытэп. Джар хьапсэм кІырадзи чІэсыгъэти, цІыфмэ фаусыгъ орэдыр:

«Джаурмэ альабжьэ дэльыр КІочІэшхо зиІэу къытфыдэзгьэкІрэм, Джэнэт унэ Іахьы лъйса», ыІоу, орэдым хэльэу аІо.

ГЪОБЭКЪУАЕМЭ ЯГЪЫ

Алахьталэм дунэежьыри зэІигьахьи, Урысыер большевикыми къызэлъишти, Ощхыпсыдзэу, мацІэм фэдэу къынагъэси, Адыгэ макІэ гущэми имэкІагьэр ымышІэжьэу,

ЗимышІэжьэу машІом фэдэу ежьэгьагьи. Гъобэкъуаем чэщ пшІыкІутІо щызэхэтыхи, ТІогьогогьо кьагьэкІуагьи.

– Шъо тышъуфаеп тышъоонэу, тышъущыхьанэу, ТыблэжъугъэкІыба, тыблэшъутІупщыба, къараІуагъи. Апрелы гущэм и 19-ми Ятопыжъыр къагъэгъуагъоу,

Гъобэкъуаеми къяогъагъи.

Зэтекуохэу, зэтекІыехэу, зэхэбаджэхэу, Шъузы-кІали, лІы заули къыдэкІыгъи, Къыдэнагъэр зэфагъэси, зэфащэси, Хьадырыхэм илъэныкъоми ращэжьагъи. Хьаджэ-хъуаджэу лІы зыблыеуи

къэнэгъагъэри

Къоджэ щтагъэм чэф къурмэнэу фашІыгъагъи,

 $ar{arGamma}$ ъобэкъуае гущэм икъоджапшъэми

щырафылІи, Щырафыжьи, плъыжьы джанэр щащалъагъи.

А лъэхъаным зиакъылырэ зишІэныгъэрэ тефэгъагъэр Ауджэгъуи гум ранагъи.

Зиджыбэ мыльэшэу, джы аубытэу кІагьэтІысхьагьэм сыд пІоу упэльэшыни? Орэд къапІомэ, къэпІуагъ нахь, сыдкІэ упэльэшыни.

Егъэзыгъэу милэт (Хъусен ары! — **Цу. Ю.**) тхьамышкІэу

Джаурмэ алъабжъэ дэлъыр Лыгъэ зиІэу къытфыдэзыгъэкІрэм. Джэнэт унэри иІахьы льысы гущ, ЦІыфы льэпкьэуи дунаими тетым Инахыбэри бзаджэм фэгьэсагьэ гущ, Гъэсэныгъэм анахь пэчыжьэчи Къэнагъэри адыгэ тхьамык І гущ.

Зэчыры фэдэу а орэдыр къаІощтыгъэ. Амырымэ, «Ыгу егьу, ефэндыр зэрагьэт Іысыгьэм пае, ыгу хэкІы», — ыІоу зыгорэ зыпфэубэрэм, уарагьэгьэтІысынэу щынэгьуагь. ЗышІэрэм ышІэти, ыушъэфыщтыгь, зыкъарагъашІэщтыгъэп...

(Къэзытхыжьыгъэр ТХЬАРКЪОХЪО Юныс).

ЗИЧЭЗЫУР БЛЭМЫНЪЭКІ

Уиакъылэр уипэчъахь, Іэпкъы-лъэпкъэр уипщэрахь, Хьакъэ зафэм урылажьэмэ, ЦахьышІэгьоў о ухъун... ... УземыокІэ тебгъэфэна?

УзымыкІокІэ укІэхьана? КъытаІуагъэба тинахыыжъхэм: Е улІын, е улІэн.

Пщэм уешъуемэ къэуцуна? Цум епІорэр гурыІона? Акъыл зиТэм гугъу димыхьэу Іофым хэльым гу льитэн.

Зымыплъыхьэу умытІыс, УтІысыщтмэ егупшыс. Хъярэу шыІэм улъыІэс, унэу мыхъурэр къуаджэу хъуна?

ТепІэм еплъи, плъакъо ушху, Ятэ ышхыгъэр хэты фикъугъ. Гъэм гъэрэу земыгъэш Гэу, ШІу пшІагьэмэ бгьотыжьын.

Уихэгъэгур уянэ фэд, Уимыхэкүр нынэпІос.

Мы дунаим зэ шъухаплъ, Шыфэу шыІэми шъуахэплъахь, **ЦІыф** мыгьасэр кьогьум кьос, Шыф гъэсагъэр апшъэ дэс.

Я 3 — 6-рэ нэкІуб. арыт тхыгъэхэмрэ усэхэмрэ зыгьэхьазырыгьэхэр ЦУЕКЪО Юныс.

Сурэтхэр ПІэтІыощэ Феликс ышІыгьэх.

IDHKID IBDIIIDIBOI

Роджер КОЭН, «The New York Times»

«Титаникымрэ» ліэшіэгъум икіэухрэ

зыхэмыль таблоидэу сапашьхьэ ит хъугъэм сынаІэ зытесэдзэм: «Титаникым» щашІыгъэ аужырэ пчыхьэшъхьашхэм именю аукционым фунт 100000-кІэ щащэщт». МенюмкІэ ар тІэкІу бащэ, ау «Титаникым» цІыфхэр зэриумэхъыгъэхэм гъунэ иІэжьэп. Сэри, марышъ, блыпкъым сышъхьарыплъыкІызэ апэрэ рейсэу «Саутгемптон — Нью-Йорк» зыфиІорэм мэлылъфэгъум и 14-м, 1912-рэ илъэсым тетыгъэ къухьэм иапэрэ класс исыгъэ пассажирхэм арагъэшхыгъэм седжагъ. Менюм хэтыгъэх коки-ликхэр (чэтым ыкІи бжьыным ахэшІыкІыгъэ лэпсыр), кІэнкІэ гъэжъагъ, былымыл пирогрэ ветчинамрэ, норвежскэ анчоусхэр, былымыл бзэгу щыугъ, мэлыл гъэжъагъэм картоф щытІагьэ гольэу, картоф гъэжъагъ ыкІи крем зыдэлъ пудинг. Ахэм джыри къадакІощтыгъ мюнхенскэ пивэр.

Лондонскэ метром ивагон уисэу илъэсишъэкІэ узэкІэІэбэжьмэ ашхыщтыгъэр зыфэдэм зыщыбгъэгъозэным гъэшІэгъон горэ хэлъкІэ енэгуягъо. Сэ занкІэу слъэгъущтыгъ Сан-Франциско щыщ Рут Додж, Вашингтон Додж ишъхьэгъусэ, Вашингтон Додж нахьыкІэм янэ иахъщалъэ мы менюр зэрэдилъхьэрэр насып такъикъэу зыхэтыр ыгу къыгъэкІыжьынэу.

«Насып такъикъыр» сэІо, ау сшІапэрэп, сицыхьэ телъ дэдэп лайнерыр чІимыхьэзэ арэущтэу зэкІэ щытыгъэми, нэужым а шхыныгъо ІэшІухэр зи армырыхэ хъужьыгъэхэшъ.

Ар аужырэ пчыхьэшъхьашхэу щытыгъэмэ е джыри ащ къыкІэльыкІуагъэмэ зэльыты-

Охьтэ жьотэу щытыгь Лон- гъагъэр цІыфыр хъульфыгъэмэ е дэхьущтыгъэхэ байхэмрэ ахэм дон иметро сычІэхьагьэу пкІэ бзыльфыгьэмэ арыгьэ. Апэрэ классым исыгъэмэ ащыщ хъулъфыгъэу процент 33-рэ ныІэп псаоу а тхьамык Гагъом къыхэк Гыжьыгъэр, бзылъфыгъэу процент 97-рэ. ГущыІэхэу «Апэ бзыльфыгъэхэмрэ сабыйхэмрэ» зэраІорэм зыгорэ къикІыщтыгъ. Къухьэм исыгъэхэр зэкІэ зыпштэкІэ, хъульфыгъэу псым къыхэкІыжьыгъэр процент 20, бзыльфыгъэр процент 74-рэ. Классэу зэрытІысхьагъэхэр нахь цІыкІу къэс, псаоу къыхэкІыжьынымкІэ амалэу иІагъэр

Ары, а пчъагъэхэр зытшІэжьыгъэхэр нэужыр ары ныІэп. А уахътэм Доджхэм къяхъул Эщтыр ашІэщтыгьэп, адрэ пассажир нэбгырэ минитІум къехъумэ зэрамыш Гэрэм фэдэу. Кьеркегор зэрэхигъэунэфыкІыгъэу, щыІэныгъэр занкІэу агъашІэ, ау зэпльэкІыжьхэзэ зэрагъашІэ, ар зэемиаженеая фитриажеІшеалык.

«Титаникым» исыгъэ пассажирхэм ящыГэныгъэ зыфэдагъэм уеплъымэ, уашъом нэсэу зызы-Іэтыгъагъэхэу, зигухэлъхэр къызягъусэгъэ тхьамыкІэхэу щыІэкІакІэм факІощтыгъэхэмрэ фыжь-шІуцІэ сурэтхэм афэогъадэх. Ахэм анэгухэм къакІэщы ыпэкІэ рагъэхъуным, лъэгэпІакІэхэр аштэнхэм зэрэфэхьазырхэр ыкІи щыІэныгъэр зэрэк Іэко дэдэр! Джыри ежь илъэхъанэ хэтзэ, Ролан Барт къыІогъагъ: «Щыфыр щыІэми е щымы Ізжьми арэп зэлъытыгъэр, сурэт пэпчъ лІэныгъэм ифэмэ-бжьымэ хэлъ».

ПсынкІэ дэдэу «Титаникыр» чІихьагь. ИльэсишъэкІэ узэкІэ-Іэбэжьмэ ащ къехъулІэгъэгъэ тхьамык Іагъоми, «башне зэт Іуазэхэу» илъэсипшІ нахь зытемышІагъэми, нэмыкІэу къытщышІыхэрэми тыгу къагъэкІыжьы псы архъуанэу тызыхэтыр. «Титаникыр» чІихьанэу щытыгъэп. Арышъ, ащ къегъэлъагъо чІимыхьан зэрэщымыІэр.

Нэмыц социологэу Теодор Адорно къызэрэхигъэщыгъэу, шІэжь закъор ары ныІэп тэ щымыІэжьхэм тазэрадеІэн тлъэкІы-

«Титаникым» илъэсишъэ тешlагъэу. Зэлъашlэрэ журналэу National Geographic мэлылъфэгъу мазэм къыдэкІырэ иномер псы чІэгъым щытырихыгъэ сурэтхэр къыригъэхьагъэх. ИлъэсишъэкІэ узэкІэІэбэжьмэ Атлантическэ океаным чіихьэгъэ «Титаникым» джары инепэ-

David BROOKS, «The New York Nimes»

Сабыйхэм япчъагъэ къыщэкіэ

«Арабмэ ягъатхэкІэ» зэджэгъэхэ хъугъэ-шІагъэхэм ащытырахыгъэ сурэтхэм уяплъы зыхъукІэ, къэлэ гупчэхэм ыкІи урамхэм атет ныбжынк Гэхэр зэрэбэ дэдэм гу лъмотэ. Быслъммэн хэгъэгухэм яцІыфышъхьэ льэшэу ащыхахъоу, ныбжьыкІэхэри яхьоеу апэрэмкІэ къыпщэхъу, етІани а ныбжыыкІэхэм ашІэщтыр амышІэрэм фэд. Ау а епльыкІэр тыгьосэрэ мафэм нахь дештэкІэ енэгуягьо. Предпринимательствэм иинститутэу Америкэм щыІэм инаучнэ ІофышІэхэу Николас Эберхардтрэ Апурва Шахрэ къызэраІорэмкІэ, аужырэ ильэс щэкІым араб хэгьэгухэм ядемографие изытет нахь дэи хъугъэ. Араб унагъохэм къагъэхъурэ сабыйхэм япчъагъэ лъэшэу къыщыкІагъ.

Марокко, Сириер, Саудовскэ Аравиер зыпштэхэк Іэ, къэхъурэр процент 60-кІэ нахь ащымакІ, Иран — процент 70-кІэ. Дунэе тарихъымкІэ ащ фэдэу къэхъурэ пчъагъэм зэхапшІэу къыщык Гагъэу зыхъугъэр апэрэ. Иран и Гэшъхьэтетхэм къагурэ Го цІыфэу жъы хъурэм елъытыгъэмэ, ныбжыкІэхэм япчъагъэ хэпшІыкІзу къызэрэщыкІагъэм яэкономикэ зэрэзэтыригъэзыщтыр, ау зэусэщтхэри ашІэрэп. Хэгъэгум щыпсэухэрэр Иран инеущырэ мафэ нахь дэгъу хъуным е щыгугъхэрэп, е ыпэкІэ фэдэу унэгъошхохэр яІэнхэу фэежьхэп.

Эберхардт зэрэхигъэунэфык Іырэмк Іэ, Къыблэ Кореимрэ Тайваньрэ афэдэхэу зидемографие изытет дэгъухэми дэйхэми яэкономикэ хэхъоныгъэ фашІын алъэкІыщт, ау пенсионерхэм япчъагъэ Іоф зышІэшъухэрэм анахыыбэнэу щытэп. Я 20-рэ лІэшІэгъум цІыфэу дунаим къытехьорэм хахьощтыгъэмэ, я 21-м хэкІыжьыщт, джы зэрэкІорэм фэдэу щытыщтмэ.

Советскэ Союзыр зызэхэзыжьым ыуж Урысыем идемографие изытети къызэІыхьэгъагъ. 1992-рэ илъэсым къыщегъэжьагьэу цІыфэу ащ щыпсэурэм ипчъагъэ нэбгырэ миллионих кънщык агъ. Урысыем щыпсэурэ ц і ыфмэ гурытымк Іэ къагъашІэрэр илъэс 50-кІэ узэкІэІэбэжьмэ зэрэщытыгъэм фэд. Зидемографие дэй дэдэр Япониер ары. Европэм ит хэгъэгумэ афэдэу Японием нэжъ-Іужъэу иІэр ныбжыыкІэмэ анахыыбэ мэхъу, 2030-рэ илъэсым ехъулГэу Іоф зышГэшъухэрэр, зымышІэжьышъухэрэм ягъэпшагъэмэ, нахьыбэ хъунэу Эберхардт ельытэ. Индиеу сабыибэ къызщыхъурэ хэгъэгумэ ахальытэщтыгъэри къызэІэхьэ. ШІэхэу ахэми мы лъэныкъомкІэ гумэкІыгъохэр апашъхьэ къиуцощтых.

США-р пштэмэ, Японием ыуж къинэрэп, ыпэ имыштыгъэмэ, ау ащ щыпсэурэмэ япчъагъэ, ныбжьым емыгъэпшагъэу, хэхъо. Къызыхэк Іырэр нафэ, иммиграциер ары. Америкэри жъы мэхъу, ау, адрэ къэралыгъохэм яльытыгъэмэ, нахь жъажъэу...

Экономикэм зыкъи Іэтыныр демографием изытет емылъытыгъэу зы лъэхъанэ горэм алъытэщтыгъэмэ, джы къэлъэгъуагъ Іоф зышІэшъущт цІыфхэр зыщамыгьотырэ хэгьэгухэм яІофхэр къызэрэхьылъэрэр. Я 21-рэ лІэшІэгъум псынкІэу жъы хъурэ дунаим США-р жъажъэу жъы щыхъущт.

Анахь гумэкІыгьошхоу зэкІэ хэгъэгухэм апашъхьэ къиуцуагъэхэм мы Іофыгъор ащыщ.

Ральф ПАРКЕР, «The New York Times», 1942-рэ илъэс ДзэкІолІэу Гитлер

къэзыгъэуцугъэр

Лев Толстоим ироманэу «Война и мир» зыфиІорэм Андрей Болконскэр Бородинскэ заом фэгъэхьыгъэу Пьер дэгущыІэ. «ТекІоныгъэр,— eIo ащ, – Іашэу уиІэм, е пчъагъэм, е узкІэзаорэм яльытыгьэп». «Адэ сыда зэльытыгьэр?» — къыкІэупчІэ Пьер. Ащ Анлрей джэvап къыретыжьы: «Ар зэлъытыгъэр тыгу ихъыкІырэр ары, сэ сыгу ихъыкІырэр, мощ, — Тимохиным фегъэльагьо, — дзэкІолІ пэпчъ».

Урыс дзэкІолІым ыгу ихъыкІырэр зыфэдэр, ащ изытет къыжъугурыІонэу шъуфаемэ, Заполярьем ихыгъэхъунэныкъоу Рыбачэм къыщегъэжьагъэу, бедуинмэ афэдэхэу халат фыжьхэр зыщыгъ часовой зырызхэмкІэ къебгъэжьэнышъ, Севастополь икъушъхьэбгыхэу машІор къызщиустхъукІыхэрэм анэсыжьэу, зэкІэмкІи миль 1800-рэ икІыхьагъэу къэпкІухьан фае. Джащ фэдизэу фронтыр зэпэІульэшъугъэ хъугъэ. Ленинград дэжь шъхьафит щашІыгъэ псэупІэ цІыкІухэм ахэр ащыпльэгъущтых лъэгонджэшымъхьэкІэ етІысэхыхэзэ урыс чІыгоу къатырахыжьыгъэм ебэухэу, оренбургскэ шыхэм атесхэу Украинэм итемыр лъэныкъо щызаохэу,

хы ШІуцІэ чъыІэм бгым нэсэу хэтхэу Къырым пае Іашэхэр къыха-

Москва удэт зыхъукІэ къыбгурэІо Дзэ Плъыжьым идзэкІолІмэ агу ихъыкІырэр, ахэр зэрэпытэхэр, яхэгъэгу пае ашъхьэ агъэтІыльыным зэрэфэхьазырхэр. Заор къызежьэм дзэм хэтыгъэхэмрэ хэмытыгъэхэмрэ зы хъужьыгъэх, ахэм загощырэп, ахэр зэгъусэхэу пыим пэупужьых. Политическэ кІуачІэхэм гушы-Іэхэр къа о къодыерэп, ежьхэри зэуап Іэм Іутых, ежьхэм мэшІо лыгъэм зыпэ-Іуадзэзэ, ялІыгъэ зекІуакІэ щысэу дзэкІолІмэ къарагъэлъэгъу.

Дзэ Плъыжьым хэт дзэкІолІхэр зыми ехъырэхъышэхэрэп, ахэр зэоным ренэу фэхьазырых. Пилотэу истребителым исыр зэгупшысэрэмкІэ зеупчІыхэм, джэуап гъэшІэгъон къаритыжьыгъ: «Сэ сшІогъэшІэгъон сипый зыфэдэр, ар зэзгъэшІэным фэшІ блэгъэ дэдэу себыбылІэ». Урыс дзэкІолІым ежь ышІэрэр римыгъэкъоу, пыим ишъэфхэми защегъэгъуазэ. Ар патриот шъыпкъ, ихэгъэгу къеухъумэ Александр Невскэм, Пожарскэм, Суворовым, Кутузовым афэдэу, ау, апэрэмкІэ, ар Советскэ Союзым игражданин, ащ советскэ цІыфхэр фашист техакІохэм ащеухъумэ ыкІи ихэгъэгу шІу зэрильэгъурэр мафэ къэс къеушыхьаты.

Serge DUMONT, «Le Temps», Швейцариер 2012-рэ илъэсым кІэух фашіыщт

Моссад иагентыгъэу Элиезер Цафир дашІыгъэ зэдэгущыІэгъур

Щэ тедзэу «Гейзи» зи з аушъэфыщты- къис Іотык Іырэр ык Іи сегупшысэ Иран гъэ агентэу Элиезер Цафир илъэс 33-рэ ищы Так Гэ нахыш Тухъунэу Тэшъхьэкъулыкъум хэтыгъ. Апэ Шабакым (Изра- тетхэр зэблахъухэмэ. Ау сэ сицыхьэ иль щынэгьончъэнымкІэ икъулыкъу), тельэп Иран щыпсэурэ цІыфхэр етІанэ Моссадым, хэгъэгум иІэкІыб раз- яІэшъхьэтетхэм апэуцужьынхэу. ведкэ, Курдистан, Иран ыкІи Ливием Моссадым якъутамэу ащыІэхэм ар япэщагъ.

– Мы тхьамэфэ благъэхэм е мазэхэм Израиль Иран еонэу бэмэ алъытэ. Ар хъун ылъэкІышта?

2012-рэ илъэсым мы Іофым кІэух фэхъущт. Мы мэзэ благъэхэм а хэгъэгум тебэнэщтхэми сшІэрэп, ау зы пІэльэ гъэнэфагъэ горэм шъхьэдэкІыхэмэ, зэо зекІор гужъуагъэ хъущт. А пІалъэу зыфасІорэм икІэух къэблагъэ.

- Экспертхэм зэдырагъаштэзэ къаІо Израиль имызакьоу, США-р ыкІи союзникхэр зэкІэ зэгъусэхэ хъугъэми, Иран иядернэ гъэуцуп Гэхэм зи араш Гэн амылъэкІыщтэу. Бомбэм ишІын нахь жъажъэ мыхъущтмэ, нэмыкІыкІэ яягъэ рагъэкІышъущтэп. Адэ ащ пае хэгъэгум уеон ищыкІагъа?

- Иран иядернэ гъзуцупІэхэм яощтхэмэ, хэгъэгум иІэшъхьэтетхэми псагъэр атырагъэуцон фае. Сэ сиеплъыкІэхэр ары къытщыхъущт.

— Израиль Иран зао ришІылІэмэ, ащ фэдэ гугъэхэр къыгъэшъыпкъэжьынхэу о ольыта? Иран щыпсэухэрэр яІэшъхьэтетхэм агоуцожьынхэшъ, къышъозэожьынхэм фэдэ гупшысэ шъуиІэба?

– Иран щыпсэухэрэм демократием зыфакъудыи, дунаим цІыф шъхьафитхэу тетынхэм кІэхъопсых. Ау лъэпкъ пэгэныгъэр къябэкІы. Интернетым шъхьафитэу ихьэ зышІоигъохэри ахэм афэдэх. Арышъ, зао ятшІылІэным ыпэкІэ общественнэ еплъыкІ у мы къэралыгъом илъыр зэтхьокІын фае. Иран щыпсэурэ цІыф жъугъэмэ жъалымыгъэкІэ тадэзекІон -оІетры асурыдгьэ одешь в немумэ, яІэшъхьэтетхэм ядернэ Іашэр ятымыгъэшІыныр типшъэрылъэу зэрэщытыр зэхядгьэшІыкІышьумэ, джащыгъум зэо кампаниер нахь ІэшІэх

Нартхэм ямедальхэр дышъэх

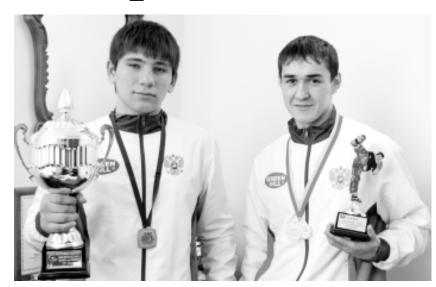
Телефонкіз къатыгъ. Урысые Федерацием кикбоксингымкіэ ичемпионатрэ ныбжьыкіэхэм язэнэкъокъурэ Саратов щыкіуагъэх. Адыгэ Республикэм ибатырхэм дышъэ медалитіурэ джэрз медальрэ къыдахыгъэх.

Адыгэ къэралыгъо университетым физкультурэмрэ дзюдомрэкІэ и Институт щеджэрэ Борсэ Астемир кг 54-рэ къэзыщэчырэмэ янэкъокъугъ. Урысыем ичемпионат дышъэ медалыр къыщыфагъэшъошагъ. Константин Серебренниковым, кг 71-рэ, ящэнэрэ чІыпІэр къыдихыгъ. Физкультурэмрэ дзюдомрэк Гэ институтыр ащ къыухыгъ, дзэм къулыкъур щихьыгъ.

Урысыем иныбжьык Іэхэм язэІукІэгъухэм ХъокІо Дзэгъащтэ чанэу ахэлэжьагъ. Килограмм 75-м нэс къэзыщэчырэмэ Адыгеим инарт шъао атекІуи, дышъэ медалыр къыфагъэшъошагъ. Адыгэ республикэ гимназием ХъокІо Дзэгъащтэ икІэлэеджакІу.

Борсэ Астемири ХъокІо Дзэгъащти Урысыем ихэшыпык Іыгъэ командэхэм арагъэблагъэх, медальхэр дунэе турнирхэм, Европэм изэнэкъокъу къащадахыхэу зэп къызэрэхэкІыгъэр.

Тренер Іэпэ Іасэу Сихъу Казбек тибатырхэр егъасэх, спорт еджапІэм идиректорыр Дэхъужь Сэфэрбый. Тиспортсменхэм, тренерхэм, пащэхэм тафэгушІо, медальхэм ахагъахъозэ, Адыгэ Республикэм ыцІэ спортышхом нахь

лъагэу щаІэтынэу тафэлъаІо. Шъопсэу, лъэшэу тыжъугъэгушІуагъ, спортым илІыхъужъхэр.

Сурэтым итхэр: ХъокІо Дзэгъащтэрэ Борсэ Асте-

<u> ФУТБОЛ. А. АБРАМОВЫМ И КУБОК</u> —

«Спортмастерыр» анахь лъэш

«Спортмастер» — «Кавказ» — 3:1. Мэлылъфэгъум и 1-м республикэ стадионэу «Юностым» щызэlукlагъэх. Зезыщагъэр: Андрей Бородин.

Къэлапчъэм Іэгуаор дэзыдзагъэхэр: А. Цимбалист - тюгьогогьо, А. Хьатит — «Спортмастер». Т. Ащкъан — «Кавказ».

КъэлэпчьэІутэу Щыгъущэ Анзор, Хьатитэ Алый, Алексей Цимбалист, Игорь Киселевыр, нэмыкІхэри «Спортмастерым» щешІагъэх. ТекІоныгъэм икъыдэхын анахьэу зиІахьышІу хэзышІыхьагъэмэ Щыгъущэ Анзор ащыщ. КъэлэпчъэІутыр цыхьэшІэгьоу ешІагъ, Іэгуаор бэрэ къызэкІидзэжьыгъ. Денис Писковцевыр, Джыгунэ Арсен, Такълый Руслъан, Къулэ Бислъан, Ащкъэнэ Тимур, нэмыкІхэри «Кавказым» къыхэщыгъэх. Аужырэ нэгъэуп Іэп Іэгъухэм Джыгунэ Арсен лъэшэу зэогъэ Іэгуаор къэлэпчъэпкъым те-

Мыекъуапэ иадминистрацие ипащэу Михаил Черниченкэр, къалэм иадминистрацие физкультурэмкІэ ыкІи спортымкІэ игъэІорышІапІэ ипащэу Сергей Двойниковыр Анатолий Абрамовым и Кубок футболымкІэ къыдэхыгъэным фэгъэхьыгъэ шІэжь зэнэкъокъум хэлэжьагъэмэ зэрафэразэхэр зэхахьэм къыщаІуагъ, финалыр гъэшІэгъонэу кІуагъэу алъытагъ. М. Черниченкэр командэхэм афэгушІуи, нэпэеплъ шІухьафтынхэр афишІыгъэх, зэхэтхэу сурэтхэр атырахыгъэх. «Спортмастерым» итренерэу Сергей Караманьян, тхьауегъэпсэу, раГожьыгъ.

Сурэтым итхэр: зэхэщак Іохэмрэ «Спортмастерым» ифутболистхэмрэ.

<u>ІЭПШЪЭЗЭБЭН СПОРТЫР</u> —

Хэлажьэ зышІоигьор бэ

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым армспортымкіэ (Іэпшъэзэбэнымкіэ) зэнэкъокъоу щызэхащагъэм студент 40-м ехъу хэлэжьагъ. Онтэгъугъэ зэфэшъхьаф зиіэмэ якуп Лафышъэ Руслъан апэрэ чіыпіэр къыщыдихыгъ.

Педагогикэ шІэныгъэхэмкІэ талий Свечкаревыр зэхэщэкІо докторэу, кафедрэм ипащэу Ви- купым ипащ. Адыгеим испорт

иветеранзу, спортымкІз апэрэ категорие зиІэ судьяу Юрий Лысей зэнэкъокъум мэхьэнэ ин ритыгъ. Ныбжыйк Іэхэр спортым нахь пыщагьэ мэхьух, кІуачІэр апсыхьэ.

Лафышъэ Руслъан спорт льэпкъ зэфэшъхьафхэм апылъ. Улапэ къыщыхъугъ. Іэпшъэзэбэным гупшысэ чан щыуиІэн, псынкІзу хэкІыпІз тэрэз къыщыбгьотын фаеу къытиТуагъ. Уахътэр сыдигъуи ыгъэлъапІэзэ, кІуачІэмрэ къулайныгъэмрэ зэдиштэхэу ыгъэфедэнхэм зафе-

Іэпшъэзэбэныр кІалэхэм ямызакъоу, пшъашъэхэми ашІогъэшІэгъон. КъыкІэльыкІощт зэнэкъокъухэр нахь гъэшІэгъон зерэхъущтхэм, спортсменхэм япчъагъэ зэрэхэхъощтым Виталий Свечкаревым ицыхьэ телъ.

Сурэтым итхэр: зэнэкъокъум апэрэ чІыпІэр къыщыдэзыхыгьэ Лафышьэ Русльанрэ (джабгъумкІэ щыт) зэхэщакІо-

Зэхэзыщагъэхэр: Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

КъыдэзыгъэкІырэр: Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

> Редактор шъхьаІэр

ДЭРБЭ ТИМУР

Редакциер зыдэщыІэр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр,

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ

гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр: Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ -иројета спијг шІапІ, зэраушыхьа-

тыгъэ номерыр

ПИ №10-3892 Гъэзетым къыхиутыхэрэм мышъыпкъагъэу къахафэхэрэмкІэ къэзытхыгъэхэм пшъэдэкІыжь ахьы. Къатхэхэрэмрэ гъэзетым щылажьэхэе Ізывальный рэмер зэтемыфэн ылъэкІыщт. Гъэзет-

еджэхэм къытфагъэхьырэ тхыгъэхэр зэхэтфыхэрэп ыкІи къэзытхыгъэхэм аІэкІэдгъэхьажьыхэрэп.

Зыщыхаутырэр OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ,

ур. Пионерскэр,

268

Пчъагъэр 3508 Индексхэр 52161 52162

Зак. 826

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

Баскетбол. Апшъэрэ купыр

Финалныкъом зыфегъэхьазыры

«Десна» Брянск — «Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ — 103:77 (24:16, 28:18, Гъэтхапэм и 28-м Брянскэ щызэдешіагъэх.

ТелефонкІэ къатыгъ. Тибаскетбол командэ финалныкъом пэшІорыгъэшъэу хэхьагъ. Ащ фэшІ тренер шъхьаІэу Андрей Синельниковым «Линамо-МГТУ»-м анахьыкІэхэу хэтхэр арых ешІапІэм ригъэхьагъэхэр.

Тикомандэ финалныкъоу мэлылъфэгъу мазэм и 14 —18-м Мыекъуапэ щыІэщтым зыфигъэхьазырыщт.

> НэкІубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.